

Streszczenia w języku polskim

Joanna Ciesielska-Klikowska

Słowa kluczowe: Niemcy, Chiny, grupy interesu, think tanki, stowarzyszenia biznesowe, media, opinia publiczna

Celem niniejszego artykułu jest zgłębienie wieloaspektowej dynamiki grup interesu w procesie kształtowania polityki zagranicznej Niemiec wobec Chin. Analiza koncentruje się na zrozumieniu roli różnych grup interesu oraz ich wpływu na podejmowanie decyzji, a także na ukazaniu złożoności i implikacji tego wpływu w kontekście demokratycznego społeczeństwa.

Głównym dążeniem tekstu jest zrozumienie, jak różne grupy interesu w Niemczech wpływają na politykę zagraniczną tego państwa w odniesieniu do Chin, w szczególności w kontekście wzajemnych korzyści gospodarczych i rozwoju stosunków politycznych. Badanie skupia się na identyfikacji kluczowych grup interesu oraz analizie mechanizmów i implikacji ich wpływu na procesy decyzyjne.

Tekst stawia kilka hipotez badawczych: 1) grupy interesu, takie jak stowarzyszenia biznesowe, instytuty badawcze i think tanki, środki masowego przekazu i opinia publiczna oraz chińska diaspora w Niemczech, odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu polityki zagranicznej Niemiec wobec Chin; 2) mechanizmy wpływu grup interesu wynikają z ich zdolności do przekazywania interesów społecznych do systemu politycznego i wykorzystywania instytucjonalnych możliwości uczestnictwa; 3) zróżnicowany podział władzy pomiędzy konkurującymi grupami interesu w Niemczech można wytłumaczyć wskazaniem, że władza nie jest skoncentrowana w obrębie małej uprzywilejowanej elity, lecz jest rozproszona pomiędzy różne grupy. Znacząca jest rola wiedzy eksperckiej, chińskiej diaspory oraz zainteresowanie opinii publicznej i mediów.

Wykorzystano analizę literatury oraz badania jakościowe oparte na wywiadach eksperckich z naukowcami, badaczami, przedstawicielami think tanków i urzędnikami państwowymi. Wywiady te dostarczają cennych informacji na temat mechanizmów wpływu grup interesu na politykę zagraniczną Niemiec.

Artykuł ukazuje, że grupy interesu odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu polityki zagranicznej Niemiec wobec Chin, a ich wpływ jest rezultatem zdolności do reprezentowania

interesów społecznych i korzystania z instytucjonalnych możliwości uczestnictwa, co jest zgodne z liberalnym paradygmatem stosunków międzynarodowych. Pluralistyczna perspektywa analizy podkreśla znaczenie konkurencyjnej polityki i uczestnictwa obywateli w procesach decyzyjnych. Zrozumienie tej złożonej dynamiki jest istotne dla utrzymania demokratycznej integralności i przejrzystości w międzynarodowych działaniach Niemiec.

Katarzyna Gelles

Słowa kluczowe: Alternatywa dla Niemiec, wschodnie Niemcy, nowe kraje związkowe, wyborcy *AfD*, polityka strachu, niezadowolenie społeczne, sukces wyborczy

Od powstania w 2013 r. Alternatywa dla Niemiec w krótkim czasie odniosła rzadko spotykany w polityce sukces. Jednocześnie w ciągu 10 lat istnienia znacząco zmienił się jej profil – z ugrupowania eurosceptycznego przeobraziła się w partię społecznego protestu, skupiającą obywateli krytycznych wobec pracy rządu federalnego. Przesunęła się zdecydowanie na prawo programowo, jak i dosłownie, ponieważ punkt ciężkości zainteresowań przeniosła na wschód kraju.

Tematem artykułu jest fenomen *AfD* na niemieckiej scenie politycznej. Główna hipoteza zakłada, że w nowych krajach federacji znajduje ona sprzyjające warunki dla swej działalności w związku z pogarszaniem się nastrojów ich mieszkańców. Przyczyny tego stanu rzeczy wynikają z rozczarowania rozwojem polityczno-ekonomicznym oraz socjalnym tej części Niemiec po zjednoczeniu w 1990 r. To również rezultat bieżących wydarzeń (m.in. wojna na Ukrainie, wzrost inflacji oraz cen, napływ uchodźców) i towarzyszących im obaw o pogorszenie sytuacji w przyszłości. Z przeprowadzonych badań wynika, że działacze ugrupowania umiejętnie wykorzystują niepewność i brak poczucia sprawczości wschodnich Niemców, skutecznie zarządzają ich niezadowoleniem, przekuwając to w kolejne sukcesy wyborcze. W tekście dokonano analizy czynników wpływających na poparcie dla *AfD* wśród wschodniemieckiego elektoratu. W przeważającym stopniu niemieckojęzyczną podstawę materiałową, obok literatury przedmiotu, tworzą dokumenty, dane statystyczne, wyniki badań opinii publicznej, komentarze ekspertów i polityków oraz prasa

Katarzyna Kamińska-Korolczuk

Słowa kluczowe: cyberbezpieczeństwo w państwach bałtyckich, polityka informacyjna państw bałtyckich, polityka informacyjna wobec mniejszości narodowych, dezinformacja, cyberbezpieczeństwa Estonia, cyberbezpieczeństwo Łotwa

W artykule przedstawiono wprowadzone przez Estonię i Łotwę rozwiązania, które mają zapewniać bardziej bezpieczne funkcjonowanie infrastruktury cyfrowej wykorzystywanej do prowadzenia polityki informacyjnej państwa oraz świadczenia usług publicznych. Celem opracowania jest analiza implementowanych regulacji oraz ocena ich skuteczności. Tezą artykułu jest stwierdzenie, że działania dotyczące zapewniania cyberbezpieczeństwa są istotne dla władz obu omawianych państw.

Do zrealizowania celu pracy i potwierdzenia tezy pomocne są: 1. ustalenia poczynione na podstawie obserwacji bezpośrednich i badań terenowych; 2. analiza źródeł oraz danych zastanych wraz z systematycznym przeglądem literatury, *systematic literature review* (Fink, 2005, s. 17) i metodą instytucjonalno-prawną polegającą na badaniu aktów normatywnych (Żebrowski 2012: 32-33), którą zastosowano do przeanalizowania zmian zachodzących w porządku prawnym. Artykuł jest pracą przeglądową, a jego układ jest następujący: analiza najważniejszych kwestii związanych z kształtem polityki informacyjnej prowadzonej poprzez media przez Estonię i Łotwę; przedstawienie działań dotyczących wzmocnienia cyberbezpieczeństwa; podsumowanie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że funkcjonowanie Estonii i Łotwy w przestrzeni cyfrowej jest rozwinięte, wymaga jednak stałego monitorowania działań destabilizujących podejmowanych przez Rosję, ich największego sąsiada. Polityka informacyjna obu państw uwzględnia podtrzymywanie więzi mniejszości narodowych z państwami pobytu. Działania władz Estonii i Łotwy w zakresie cyberbezpieczeństwa podejmowane są od dawna i są strategią, której efekty znajdują dobre odzwierciedlenie w sferze mediów, a w odniesieniu do zapewniania coraz wyższego poziomu cyberbezpieczeństwa oczekują na pełną realizację.

Wojciech Łysek

Słowa kluczowe: Angela Merkel, adaptacja polityczna, Niemcy, polityka zagraniczna, Rosja, wojna na Ukrainie;

Artykuł skupia się na analizie niemieckiej adaptacji politycznej względem Rosji w latach 2005-2021. Celem artykułu jest weryfikacja hipotezy, iż postawa Niemiec względem Rosji charakteryzuje proces adaptacji politycznej, który oznacza, że Niemcy dążą do dostosowania się do zmian zachodzących w otoczeniu regionalnym i starają się wpływać na jego kształt. Autor próbuje odpowiedzieć na pytanie, jakie strategie adaptacji politycznej zostały przyjęte w latach 2005-2021.

Artykuł jest podzielony na kilka części. W pierwszej autor omawia koncepcję adaptacji politycznej. W drugiej skupia się na opisie relacji niemiecko-rosyjskich przed 2005 r. Kolejne części są analizą okresu między 2005 a 2021 r. Autor wyszczególnia cezury 2008 i 2014 r. Ostatnia część stanowi podsumowanie i prognozę na kolejne lata. Artykuł został przygotowany w oparciu o oficjalne dokumenty, przemówienia i działania polityków, materiały prasowe i analizy.

Michał Paszkowski

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo energetyczne, gazociąg *Nord Stream 1*, gazociąg *Nord Stream 2*, myśl polityczna, partie polityczne, Prawo i Sprawiedliwość

Kwestia budowy gazociągów *Nord Stream 1* oraz *Nord Stream 2* była w sposób szczególny krytykowana przez Prawo i Sprawiedliwość (PiS). Politycy tego ugrupowania wielokrotnie negatywnie oceniali kooperację rosyjsko-niemiecką w obszarze energii, która mogła doprowadzić do uzależnienia państw Europy Środkowej od surowców energetycznych z Federacji Rosyjskiej. W tych uwarunkowaniach podkreślali zasadność realizacji projektów służących dywersyfikacji źródeł oraz kierunków dostaw gazu ziemnego do Polski i państw Europy Środkowej (m.in. terminal *LNG* w Świnoujściu, gazociąg *Baltic Pipe*).

Celem artykułu jest analiza myśli politycznej PiS wobec budowy rosyjsko-niemieckich gazociągów *Nord Stream 1* oraz *Nord Stream 2* oraz wpływu tych inwestycji na bezpieczeństwo energetyczne państw Europy Środkowej. Punktem wyjścia analiz była teza, że PiS traktowało budowę gazociągów w kategoriach fundamentalnego zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz państw Europy Środkowej i podejmowało aktywne działania służące przeciwdziałaniu temu zagrożeniu.

W tekście zostały przeanalizowane głównie wypowiedzi przedstawicieli poszczególnych partii politycznych, wyrażane m.in. w trakcie posiedzeń Sejmu RP oraz wywiadów dla środków masowego przekazu.

Zenon Wiśniewski

Słowa kluczowe: skrócony czas pracy, gospodarka Niemiec, pandemia COVID-19, bezrobocie, polityka rynku pracy

Systemy skróconego czasu pracy są programami publicznymi umożliwiającymi firmom podczas kryzysu na tymczasowe zmniejszenie liczby godzin pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu przez państwo pracownikom wsparcia dochodowego za czas nieprzepracowany. Pozwalają one zarządzającym na szybkie dostosowanie nakładów pracy i kosztów do zmieniających się warunków gospodarowania.

Celem opracowania jest analiza istotnych zmian w programach skróconego czasu pracy w Niemczech w kontekście ewolucji polityki rynku pracy, określenie roli tych programów podczas kryzysu i ich ocena na podstawie rezultatów badań empirycznych. Akcent został położony na zadania tego instrumentu i zmiany regulacji w latach 70. i 80. ubiegłego stulecia, po zjednoczeniu Niemiec, podczas kryzysu finansowego w latach 2008/2009 i w czasie pandemii COVID-19. Realizacja postawionych celów i rozwiązanie problemu badawczego wymagały zastosowania metod opisowych i analitycznych.

W artykule pozytywnie została zweryfikowana hipoteza, że skrócony czas pracy jest skutecznym instrumentem polityki rynku pracy w Niemczech, który, szczególnie podczas pandemii COVID-19, przyczynił się do stabilizacji zatrudnienia i zapobiegł likwidacji wielu miejsc pracy